

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları: Geleceğimizi Şekillendiren Küresel Yol Haritası

Sürdürülebilirlik Nedir?

Sürdürülebilirlik, bugünün ihtiyaçlarını karşılarken gelecek nesillerin de kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmesini güvence altına almaktır. Sürdürülebilirlik; çevresel, ekonomik ve sosyal açıdan kaynaklarımızı dikkatli ve adil biçimde kullanmak demektir.

Sürdürülebilir Kalkınma Nedir?

Sürdürülebilir kalkınma, ekonomik büyümenin toplumsal refah ve çevre koruma ile birlikte düşünülmesidir. Bu yaklaşım hem bugünün hem de geleceğin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak, kaynakların adil dağılımını ve yaşam kalitesinin yükseltilmesini hedefler.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA'lar) Nedir?

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA), dünya liderlerinin 2015 yılında Birleşmiş Milletler (BM) çatısı altında imzaladıkları evrensel bir eylem çağrısıdır. 193 ülke tarafından kabul edilen bu hedefler; 2030 yılına kadar yoksulluğun sona erdirilmesi, gezegenimizin korunması, eşitsizliklerin azaltılması ve tüm insanların barış, refah ve adalet içerisinde yaşayabileceği bir dünyanın oluşturulmasını amaçlar.

SKA'lar, daha önce uygulanan ve küresel çapta önemli ilerlemeler sağlanan Milenyum Kalkınma Hedefleri'nin (2000-2015) devamı ve geliştirilmiş halidir. Kapsamı ve içeriği genişletilerek, ekonomik kalkınma, sosyal kapsayıcılık ve çevresel sürdürülebilirlik arasında güçlü bir bağ kurar. 17 amaç ve bu amaçlara bağlı 169 alt hedef, sürdürülebilirliğin her boyutunu içeren entegre ve bütüncül bir yaklaşımı ortaya koyar.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları; yoksulluğun azaltılması, nitelikli eğitim, toplumsal cinsiyet eşitliği, temiz enerjiye erişim, iklim değişikliği ile mücadele, sorumlu üretim ve tüketim gibi geniş bir konu yelpazesini kapsar. Bu hedefler yalnızca hükümetlerin değil, özel sektörün, akademinin, sivil toplum kuruluşlarının ve en önemlisi genç nesillerin iş birliğiyle başarılabilir. Küresel ölçekte gerçekleştirilen bu hedefler, gelecek nesillerin yaşam kalitesini güvence altına almak ve sürdürülebilir kalkınmanın devamını sağlamak açısından son derece önemlidir.

İstanbul Medipol Üniversitesi Sürdürülebilir Kalkınma ve İkiz Dönüşüm Uygulama ve Araştırma Merkezi (SURKAM) olarak, SKA'ların Türkiye'de yaygınlaştırılması ve uygulanmasında öncü bir rol üstleniyor; akademik çalışmalar, araştırmalar ve eğitim faaliyetleri ile sürdürülebilir bir geleceğe katkı sağlamayı hedefliyoruz.

SKA'lar Neden Önemlidir?

- Adil, yaşanabilir ve temiz bir dünya oluşturmak için yol haritası sunar.
- Herkesin temel haklara (eğitim, sağlık, temiz su, adalet vb.) erişimini amaçlar.
- Çevre koruma, ekonomik kalkınma ve sosyal eşitliği birlikte ele alır.
- Birey, kurum ve devletlerin birlikte çalışmasını gerektirir.



SKA 1: Yoksulluğa Son

SKA 1, her türlü yoksulluğun her yerde ortadan kaldırılmasını hedefler. Yoksulluk yalnızca gelir eksikliği değil, temel ihtiyaçlara (beslenme, barınma, sağlık, eğitim erişememe anlamına gelir. Bu amaç kapsamında, sosyal koruma sistemlerinin güçlendirilmesi, kırılgan grupların desteklenmesi, işsizlikle mücadele ve dayanıklı toplumlar inşa edilmesi öne çıkar. Yoksulluğun sona erdirilmesi; daha adil, fırsatlara erişimi yüksek ve herkes için onurlu bir yaşamı mümkün kılar. Özellikle kadınlar, çocuklar ve engelliler gibi hassas grupların korunması ön plandadır.



SKA 2: Açlığa Son

SKA 2, açlığın sona erdirilmesi, gıda güvenliğinin sağlanması ve sürdürülebilir tarımın yaygınlaştırılması amacını taşır. Gıda yetersizliğiyle mücadele etmek için verimli tarım uygulamaları, küçük çiftçilerin desteklenmesi, sağlıklı ve çeşitli beslenme imkanlarının artırılması gerekmektedir. Tarımsal verimlilik ve iklim değişikliğine dayanıklı gıda sistemleri bu amacın temelidir. Kimsenin yatağa aç gitmediği bir dünya için hem üretimin artırılması hem de gıdanın adil paylaşımı esastır.



SKA 3: Sağlıklı Bireyler

SKA 3, her yaştan birey için sağlıklı bir yaşamın ve toplumsal refahın teşvik edilmesini amaçlar. Sağlık hizmetlerine erişimin yaygınlaştırılması, bulaşıcı ve bulaşıcı olmayan hastalıkların önlenmesi, anne-çocuk sağlığının güçlendirilmesi önceliklidir. Temiz su ve hijyen, aşılar, ruh sağlığı ve bağımlılıkla mücadele bu amacın kapsamındadır. Sağlıklı toplumlar, sürdürülebilir kalkınmanın temelini oluşturur.



SKA 4: Nitelikli Eğitim

SKA 4, herkes için kaliteli, kapsayıcı ve eşit eğitim olanaklarının sunulmasını hedefler. Okul öncesinden yükseköğretime, yaşam boyu öğrenmeye kadar her bireyin yetkinliklerinin geliştirilmesi amaçlanır. Okuryazarlığın artırılması, mesleki eğitimin yaygınlaştırılması, kız çocuklarının ve dezavantajlı grupların eğitime erişimi bu başlık altında ele alınır. Eğitim, bireysel gelişimin ve toplumsal kalkınmanın anahtarıdır.



SKA 5: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

SKA 5, kadınların ve kız çocuklarının güçlendirilmesini, toplumsal yaşamın her alanında cinsiyet eşitliğinin sağlanmasını amaçlar. Eğitim, istihdam, sağlık ve karar alma süreçlerinde kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olması temel hedeftir. Kadına yönelik şiddetin ve ayrımcılığın ortadan kaldırılması, kadınların liderlik pozisyonlarına erişiminin artırılması önem taşır. Toplumsal cinsiyet eşitliği, sürdürülebilir kalkınmanın olmazsa olmazıdır.



SKA 6: Temiz Su ve Sanitasyon

SKA 6, herkesin güvenli içme suyuna ve hijyen hizmetlerine erişimini amaçlar. Su kaynaklarının etkin yönetimi, atık su arıtımı, su tasarrufu ve hijyen alışkanlıklarının yaygınlaştırılması ön plandadır. Suya erişimin artırılması, sağlığın korunması ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi için gereklidir. Aynı zamanda suyun adil paylaşımı ve sürdürülebilir kullanımı hedeflenir.



SKA 7: Erişilebilir ve Temiz Enerji

SKA 7, uygun fiyatlı, güvenilir, sürdürülebilir ve modern enerji kaynaklarına herkesin erişimini sağlar. Yenilenebilir enerji kullanımının artırılması, enerji verimliliği ve enerji altyapılarının geliştirilmesi bu amacın odağındadır. Temiz enerji hem ekonomik büyümeyi hem de çevrenin korunmasını destekler.



SKA 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme

SKA 8, sürdürülebilir ekonomik büyümenin ve üretken istihdamın teşvik edilmesini, herkes için insana yakışır iş olanaklarının oluşturulmasını hedefler. Adil ücretler, güvenli çalışma ortamları, gençlerin ve kadınların iş gücüne katılımı ile girişimciliğin desteklenmesi önemlidir. Ekonomik büyümenin sosyal refahla birlikte ilerlemesi esastır.



SKA 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı

SKA 9, sürdürülebilir sanayi, yenilikçi teknolojiler ve güçlü altyapıların geliştirilmesini öngörür. Ulaşım, iletişim ve enerji altyapısının modernizasyonu, Ar-Ge yatırımları ve yerli üretimin desteklenmesi amaçlanır. Sanayileşme ile ekonomik kalkınma ve istihdam artışı sağlanır, toplumsal dayanıklılık yükselir.



SKA 10: Eşitsizliklerin Azaltılması

SKA 10, ülkeler arasında ve toplum içinde gelir, fırsat ve yaşam standartlarındaki eşitsizliklerin azaltılmasını hedefler. Sosyal koruma politikalarının güçlendirilmesi, dezavantajlı grupların desteklenmesi, göçmenlerin ve engellilerin topluma tam katılımı bu kapsamda önemlidir. Adil bir toplum için eşitliğin sağlanması gereklidir.



SKA 11: Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar

SKA 11, şehirlerin ve yerleşimlerin kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir hale getirilmesini amaçlar. Afetlere dayanıklı altyapılar, uygun konut, temiz ulaşım, yeşil alanlar ve kamu hizmetlerinin yaygınlaştırılması hedeflenir. Kentsel yaşam kalitesinin artırılması sürdürülebilir kalkınmanın parçasıdır.



SKA 12: Sorumlu Üretim ve Tüketim

SKA 12, doğal kaynakların sürdürülebilir ve verimli kullanımı, atıkların azaltılması ve döngüsel ekonomiye geçişi savunur. Çevre dostu üretim-tüketim modellerinin yaygınlaştırılması, israfın önlenmesi ve bilinçli tüketim alışkanlıklarının topluma kazandırılması amaçlanır.



SKA 13: İklim Eylemi

SKA 13, iklim değişikliğiyle mücadele için acil önlemler alınmasını hedefler. Sera gazı emisyonlarının azaltılması, yenilenebilir enerji kullanımı, iklim risklerine uyum ve afetlere hazırlık temel uygulama alanlarıdır. İklim krizine karşı toplumsal farkındalık ve dayanıklılığın artırılması gereklidir.



SKA 14: Sudaki Yaşam

SKA 14, okyanusların, denizlerin ve su kaynaklarının korunmasını ve sürdürülebilir kullanımını amaçlar. Deniz kirliliğinin önlenmesi, balık stoklarının korunması, deniz ekosistemlerinin yeniden canlandırılması ve mavi ekonomi uygulamaları öne çıkar.



SKA 15: Karasal Yaşam

SKA 15, kara ekosistemlerinin, ormanların, biyoçeşitliliğin ve toprakların korunmasını hedefler. Ormansızlaşma, toprak bozulması ve biyolojik çeşitliliğin kaybıyla mücadele, doğal alanların ve canlı türlerinin sürdürülebilirliği açısından önemlidir.



SKA 16: Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar

SKA 16, herkes için barışçıl ve kapsayıcı toplumlar kurulmasını, adalete erişimin sağlanmasını ve etkili, hesap verebilir kurumların inşa edilmesini amaçlar. Yolsuzlukla mücadele, hukukun üstünlüğü, insan haklarının korunması ve şeffaf yönetim önceliklidir.



SKA 17: Amaçlar İçin Ortaklıklar

SKA 17, sürdürülebilir kalkınma amaçlarına ulaşmak için küresel düzeyde ortaklıkların ve iş birliğinin geliştirilmesini savunur. Finansman, bilgi ve teknoloji paylaşımı, kapasite geliştirme ve politika uyumu bu başlık altında yer alır. Ortak çaba olmadan sürdürülebilir bir gelecek mümkün değildir.